
НАУЦІ ВІДДАНИЙ ОРФЕЙ

SCIENCE DEDICATED ORPHEUS

9 липня цього року на 82-му році пішов з життя видатний учений у галузі агроєкономіки, професор, доктор економічних наук, академік НААН України Борис Йосипович Пасхавер. Не стало не тільки відомого високопрофесійного фахівця в галузі статистики і фінансів, але й всебічно освіченої, доброзичливої, відданої своїй справі людини.

Борис Йосипович народився в Києві в сім'ї відомого професора-статистика Йосипа Самуїловича Пасхавера. Після закінчення школи

здобув вищу економічну освіту на факультеті економіки сільського господарства в Київському інституті народного господарства (нині – Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана). Працював економістом у відділі сільського господарства Статистичного управління Київської області. У 1962–1964 рр. навчався в аспірантурі на кафедрі сільськогосподарської статистики Московського економіко-статистичного інституту, де успішно захистив кандидатську дисертацію на тему “Статистико-економічний аналіз інтенсифікації сільського господарства”.

З 1965 р. наукове життя Б.Й. Пасхавера нерозривно пов'язане з Національною академією наук України: спочатку з Інститутом економіки, де він пройшов шлях від молодшого наукового співробітника відділення аграрних проблем до завідувача відділу економічних відносин АПК, а з 2005 р. – з Інститутом економіки та прогнозування, де він також обіймав посаду завідуючого відділу форм і методів господарювання в агропродовольчому комплексі. Борис Йосипович до останніх днів працював головним науковим співробітником Інституту.

У науковому доробку Б.Й. Пасхавера важливе місце посідають дослідження питань інтенсифікації сільського господарства і розвитку рентних відносин в аграрній сфері. За результатами цих досліджень було опубліковано дві індивідуальні монографії (Статистичний аналіз інтенсифікації сільського господарства. – М., 1969; Рентні проблеми в СРСР. – К., 1972), майже десяток окремих розділів у колективних монографіях, що вийшли у видавництві “Наукова думка” протягом 1970–1992 рр., а також 65 статей у різних наукових виданнях. У згаданих публікаціях на обґрунтованому науковому рівні аналізуються проблеми розвитку сільського господарства, розкриваються основні напрями і засоби його інтенсифікації із залученням методів кореляційно-регресійного аналізу та математичної статистики. Зокрема, Б.Й. Пасхавером було запропоновано здійснювати економічну оцінку землі із залученням матеріалів земельного кадастру. Пізніше такий підхід було використано для проведення економічної оцінки ресурсів сільськогосподарського виробництва (земельних угідь, робочої сили, основних засобів) та обґрунтування нової економічної категорії “аграрний ресурсний потенціал”.

Наукові дослідження, які проводив Б.Й. Пасхавер у 1960–1980 рр., сформува-ли базу його докторської дисертації на тему “Проблеми регулювання рентних від-носин у сільському господарстві”, яку він захистив у 1983 р.

У пострадянський період широкого визнання набули його методологічні та практичні розробки щодо кризових явищ в аграрній сфері та напрямів, механізмів, а також інструментів їх подолання; грошової оцінки сільськогосподарських і несільськогосподарських земель і формування земельного ринку в Україні; концепції податкової політики в сільському господарстві та земельного оподаткуван-ня; ціноутворення та цінової політики в агросфері; продовольчої безпеки, продо-вольчої доступності, продовольчого ціноутворення і продовольчого ринку в Україні; товарності й рентабельності сільськогосподарського виробництва; ресурс-них можливостей і рентного чинника розвитку аграрного сектору економіки, йо-го виробничого потенціалу; фінансової ситуації в аграрній сфері тощо.

Борис Йосипович – автор понад 150 наукових праць, у тому числі 17 індивіду-альних і колективних монографій, численних наукових доповідей, методик і ме-тодичних рекомендацій, в яких розкриваються його наукові погляди й підходи до розв’язання нагальних проблем розвитку аграрної сфери. Результати цих дослі-джень завжди набували практичного застосування при підготовці законопроектів і концепцій щодо стратегічного розвитку аграрного сектору України.

Б.Й. Пасхавер був членом Вченої ради ДУ “Інститут економіки та прогнозу-вання НАН України”, членом кількох спеціалізованих учених рад з присудження наукового ступеня доктора (кандидата) наук з економічних спеціальностей. На-лежну увагу приділяв формуванню нового покоління науковців – під його керів-ництвом захищено 8 дисертацій, з них 3 докторські.

Він притягував до себе людей різнобічністю наукових інтересів та академіч-ністю знань, нестандартністю оцінок економічних процесів, високою культурою спілкування, інтелігентністю, оптимізмом і гумором.

Досягнення вченого високо оцінені суспільством і науковим співтовариством: він нагороджений орденом “Знак пошани” (1987 р.), йому присуджено Премію НААН України імені М.І. Туган-Барановського (1997 р.). У 1995 р. Б.Й. Пасхавера об-рано членом-кореспондентом, а у 2007 р. – академіком УААН (нині НААН України).

На добрі слова щодо його наукових досягнень Борис Йосипович завжди гово-рив: дійсна оцінка вченого в тому, наскільки майбутнє покоління звертатиметься до його розробок. Ми впевнені, що роботи академіка Б.Й. Пасхавера будуть затре-бувані молодими поколіннями науковців і практиків. Його ідеї ще довго служити-муть на користь людям і державі.
